

Коссова-Сіліна Г.О.

Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти

РОЗВИТОК ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ЗП(ПТ)О В ЄДИНІЙ ОСВІТНЬО-ЦИФРОВІЙ ЕКОСИСТЕМІ БІНПО

Демократичні перетворення, що передбачають входження України в європейський та світовий освітній простір, зумовили зміну ставлення суспільства до проблем інклюзії, яка є пріоритетною в освітній політиці держави. Особливої актуальності та нового змісту інклюзивне навчання набуло з початком широкомасштабної війни, розв'язаної російською федерацією на території України. Сьогодні система професійної (професійно-технічної) освіти (П(ПТ)О) зазнає надзвичайного стресу через такі фактори, як міграція, динамічні економічні зміни, спричинені війною, та брак фінансування, що посилюється потребою в обороні країни. Наразі життєво необхідним є, по-перше, здійснення психолого-педагогічної підтримки учнівської молоді, постраждалої від військових дій по-друге, розвиток навичок саморегуляції та стресостійкості безпосередньо у педагогічних працівників ЗП(ПТ)О, що є необхідною умовою виконання ними своїх професійних обов'язків.

Попри значні зусилля щодо підготовки фахівців ЗП(ПТ)О до реалізації завдань інклюзивного навчання, формування та розвитку безпечного та інклюзивного освітнього середовища в умовах воєнного стану та невизначеності, актуальною проблемою залишається розв'язання суперечності між потребами сучасного суспільства у висококваліфікованих педагогічних кадрах, здатних до роботи із здобувачами освіти з особливими освітніми потребами й фактичним рівнем їхньої готовності до виконання інклюзивних функцій.

Вирішальна роль у процесі розвитку інклюзивної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О належить закладам неперервної професійної освіти. Саме у системі неперервної професійної освіти можна подолати розрив між здобутою професійною підготовкою педагогів у закладах вищої освіти, що донедавна не передбачала формування інклюзивних знань і вмінь, та сучасними вимогами, аргументованими розвитком науки й суспільства.

Структурно-функціональна модель розвитку інклюзивної компетентності фахівців ЗП(ПТ)О як складова Єдиної освітньо-цифрової екосистеми БІНПО забезпечує органічну цілісність змісту підвищення кваліфікації педагогів в курсовий (атестаційний) період, науково-методичного супроводу у міжкурсний (міжатестаційний) період, самостійної, дослідницької діяльності, спрямованої на розвиток інклюзивної професійної компетентності фахівців ЗП(ПТ)О та впровадження технологій інклюзивного навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. Структурно-функціональна модель розвитку інклюзивної компетентності фахівців ЗП(ПТ)О поєднує інтелектуальний, науковий, професійний, освітній, технологічний потенціал суб'єктів мережевого освітньо-цифрового середовища, передбачає використання цифрових, андрагогічних та інтерактивних технологій у віртуальному просторі БІНПО.

Навчальні заняття на курсах підвищення кваліфікації Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти спрямовано на розвиток готовності педагога до втілення практичних ідей інклюзії, застосування технологій інклюзивного навчання здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, формування безпечного та інклюзивного освітнього середовища. Зміст навчальних занять є диференційованим відповідно до змісту та специфіки педагогічної діяльності фахівців ЗП(ПТ)О.

Для задоволення професійних запитів та потреб фахівців ЗП(ПТ)О стосовно впровадження сучасних технологій інклюзивного навчання БІНПО здійснюється науково-методичний супровід безперервного професійного розвитку педагогів у міжкурсний (міжатестаційний) період. Зміст науково-методичного супроводу безперервного професійного розвитку педагогів в міжкурсний (міжатестаційний) період спрямований на набуття фахівцями ЗП(ПТ)О додаткових фахових компетентностей, які відповідають суспільним, особистим потребам і викликам ринку праці, зокрема, неперервний розвиток інклюзивної компетентності фахівців ЗП(ПТ)О.

Змістовна та адресна науково-методична підтримка педагогічних працівників ЗП(ПТ)О забезпечується впровадженням короткострокових

тематичних курсів, покликаних в короткий час надати педагогам змістовну та адресну науково-методичну підтримку. Форми навчання на короткострокових курсах: дистанційна, очна, очно-дистанційна. Кількість навчальних годин - 30 (15), залежно від запитів та потреб педагогічних працівників.

Науково-методичний супровід відбувається також через комплекс науково-методичних заходів: науково-практичні семінари, Інтернет-конференції (ЧАТи, вебінари), навчальні тренінги, форуми, фестивалі, інтерактивні спілкування тимчасових творчих колективів.

Педагогічні працівники ЗП(ПТ)О включені до мережевого простору Єдиної екосистеми БІНПО, що передбачає надання дорадницької консультативної фасилітативної допомоги, вивчення й поширення кращих освітніх практик організації інклюзивного навчання в ЗП(ПТ)О. Єдина освітньо-цифрова екосистема БІНПО включає Школу педагогічного коучингу та її цифровий двійник – Віртуальну школу педагогічного коучингу, Консалтинговий центр, онлайн-консультпункт «Новітні виробничі технології», інформаційно-аналітичний ресурс «Методична скарбничка», онлайн-центр психологічної підтримки «ReVita», онлайн-Академію цифрових технологій, цифрову бібліотеку БІНПО, цифрові навчальні курси, цифрові програмно-методичні комплекси, персональні вебресурси викладачів, власний сайт БІНПО (<https://binpo.com.ua/>), власний ютуб-канал (<https://t1p.de/six2k>), телеграм-канал (https://t.me/binpo_umo), віртуальні рубрики на сайті БІНПО для неформальної освіти та професійного розвитку фахівців.

Література

1. Адаптивне управління: трансформація в закладах освіти різного рівня організації та результативність його практичного впровадження. Кол. Монографія: Г.В. Єльнікова, І.П. Анненкова, Г.Ю. Кравченко, С.Г. Немченко, В.С. Ульянова; за заг. і наук. ред Г.В. Єльнікової. Харків: Мачулін, 2021. 398 с.
2. Кучерак І.В. Інклюзивне навчання у закладах професійної освіти: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ. 2022. URL:<https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2022/12/Посібник-Кучерак-ІВ.pdf>